

Propozycje uregulowań prawnych w zakresie zwalczania zakażeń pałeczkami

Salmonella u drobiu.

Bioasekuracja – projekt zmian.

Warszawa, luty 2021 r.

Podstawy prawne

- **Rozporządzenie (WE) nr 2160/2003** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. *w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność*
 - Wspólnotowe rozporządzenia sektorowe:
(200/2010, 200/2012, 517/2011, 1190/2012, 2013/1301, 646/2007, 1170/2006)
- **Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt** (Dz. U. z 2018 r. poz. 1967 z późn. zm.)
- **Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej** (Dz. U. z 2018 r. poz.1557).

Programy zwalczania *Salmonella*

- Krajowy program zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach **kur niosek towarowych** z gatunku *Gallus gallus*
- Krajowy program zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach **kur hodowlanych** z gatunku *Gallus gallus*
- Krajowy program zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach **brojlerów kurzych** z gatunku *Gallus gallus*
- Krajowy program zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach **indyków rzeźnych**
- Krajowy program zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach **indyków hodowlanych**

Podstawy w prawie krajowym

Art. 57.

1. Główny Lekarz Weterynarii opracowuje:

- 1) programy zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych,
 - 4) krajowe programy zwalczania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych wymienionych w rozporządzeniu (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność, zwanym dalej „rozporządzeniem nr 2160/2003”, w załączniku I
- kierując się sytuacją epizootyczną i epidemiczną kraju oraz obowiązującymi w tym zakresie przepisami Unii Europejskiej.

Wymogi krajowe dla programów

2. Programy, o których mowa w ust. 1, zawierają w szczególności:
 - 1) opis sytuacji epizootycznej w zakresie danej choroby;
 - 2) analizę szacunkowych kosztów oraz przewidywanych korzyści wynikających z wprowadzenia programu;
 - 3) prawdopodobny czas trwania programu oraz określenie celu, który ma zostać osiągnięty do dnia jego zakończenia;
 - 4) określenie obszaru, na którym będzie obowiązywał program;
 - 5) określenie statusu epizootycznego gospodarstw oraz obszarów objętych programem, a także celów, które mają zostać osiągnięte z uwagi na każdy status, warunki obowiązujące w odniesieniu do przemieszczania zwierząt pomiędzy gospodarstwami oraz obszarami o różnym statusie epizootycznym, oraz określenie skutków utraty statusu epizootycznego;
 - 6) opis działań, które będą stosowane w przypadku wystąpienia podejrzenia lub stwierdzenia choroby zakaźnej zwierząt.

Wymogi krajowe dla programów

Art. 57d.

1. Główny Lekarz Weterynarii, **na wniosek organizacji zrzeszającej podmioty prowadzące działalność w zakresie utrzymywania zwierząt gospodarskich**, może opracować program zwalczania chorób zakaźnych zwierząt innych niż choroby, o których mowa w art. 41 ust. 1 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 41 ust. 3 pkt 1, mając na względzie ułatwienie handlu zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o produktach pochodzenia zwierzęcego oraz poprawę sytuacji epizootycznej kraju.
2. Program jest realizowany pod nadzorem organów Inspekcji Weterynaryjnej przez podmioty, o których mowa w ust. 1, które przystąpiły do niego dobrowolnie.

Związki branżowe sektora drobiarskiego, które przedstawiły uwagi i sugestie

- **Krajowa Federacja Producentów Drobiu i Producentów Jaj**
- **Beskidzki Związek Hodowców i Producentów Drobiu**
- **Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna” – Zarząd Województwa Pomorskiego**
- **Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz**
- **Krajowa Rada Drobiarstwa - Izba Gospodarcza**
- **Spółdzielnia Drobiarska „Mazurski Kurczak 2” w Mazuchówce**
- **Zachodniopomorskie Zrzeszenie Hodowców i Producentów Drobiu**

Zestawienie

7 związków branżowych

22 propozycje i uwagi:

5 propozycji sprzecznych z obecnie obowiązującym porządkiem prawnym Unii Europejskiej

6 propozycji regulacji dotyczy sposobu finansowania/ współfinansowania/ odszkodowań

2 propozycje dotyczące działań poza kompetencjami IW lub wymagające zmiany przepisów ustawowych spoza obszaru resortu rolnictwa

7 propozycji związanych ze zwiększeniem liczby i zakresu zadań Inspekcji Weterynaryjnej w tym realizacja programów wyłącznie w ramach działań urzędowych i w laboratoriach Zakładów Higieny Weterynaryjnej

1 propozycja dotycząca badania każdej partii mięsa drobiowego z importu

1 propozycja dotycząca uzdatniania mięsa preparatami bakteriofagowymi

W skrócie

- Wzmocnienie nadzoru i przeniesienie odpowiedzialności za sytuację epizootyczną: producent > IW
- Pobieranie prób wyłącznie przez IW i badanie wyłącznie w ZHW
- Odszkodowania z budżetu państwa lub gwarancje cen od rzeźni/zakładów przetwórstwa
- Badania w przywozie w ramach handlu wewnątrzwspólnotowego
- Zwiększenie częstotliwości badań w rzeźniach
- Badania piskląt jednodniowych

...pomysły, wnioski, sugestie.... (pisownia oryginalna)

- 1. Wzmocnienie nadzoru w stadach reprodukcyjnych
+ badania jaj odpadowych**
- 2. Wykonywanie badań na Salmonellę w Zakładach Wylęgu Drobiu**

**Rozporządzenie Komisji (UE) nr 200/2010 z dnia 10 marca 2010 r.
w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu
Europejskiego i Rady w odniesieniu do celu unijnego ograniczenia częstości
występowania serotypów salmonelli w dorosłych stadach hodowlanych
gatunku *Gallus gallus***

...pomysły, wnioski, sugestie.... (pisownia oryginalna)

Próbki pozwalające na wykrycie obecności serotypów *Salmonella* (...) pobiera się we wszystkich dorosłych stadach hodowlanych kur domowych (*Gallus gallus*)

- Pobieranie próbek odbywa się co dwa tygodnie w miejscu wyznaczonym przez właściwy organ, wybranym spośród dwóch następujących opcji:
- a) w wylęgarni; lub
- b) na terenie gospodarstwa.

Właściwy organ może zdecydować o zastosowaniu **jednej z opcji**, o których mowa w lit. a) lub b), w całym systemie badawczym w odniesieniu do wszystkich stad hodowlanych brojlerów oraz **jednej z tych opcji** w odniesieniu do wszystkich stad hodowlanych kur niosek.

Pobieranie próbek w stadach hodowlanych, z których jaja wylęgowe przeznaczone są do handlu wewnątrz Unii, musi mieć jednak miejsce na terenie gospodarstwa.

...pomysły, wnioski, sugestie.... (pisownia oryginalna)

Program – stada hodowlane

1.2. Populacja zwierząt i fazy produkcji, które muszą być objęte pobieraniem próbek

Próbki do badań laboratoryjnych będą pobierane z **inicjatywy posiadacza** kur hodowlanych, zwanego dalej „hodowcą”, **na jego koszt**, w stadach kur hodowlanych gatunku Gallus gallus u:

1) piskląt jednodniowych;

2) drobiu:

a) w czwartym tygodniu życia,

b) na 2 tygodnie przed rozpoczęciem składania jaj lub przeniesieniem do jednostki produkcyjnej,

c) w okresie nieśności co 2 tygodnie.

Pobranie próbek przeprowadzone przez właściwy organ może zastąpić pobranie próbek z inicjatywy podmiotu prowadzącego przedsiębiorstwo spożywcze.

...pomysły, wnioski, sugestie.... (pisownia oryginalna)

3. Inne działania dotyczące Zakładów Wylęgu Drobiu

- ✓ Obowiązek informowania producenta kurcząt przez Zakład Wylęgu Drobiu o pochodzeniu jaj wylęgowych np. poprzez wskazywanie WNI w dokumentacji

Realizacja zasady identyfikowalności na każdym etapie produkcji - *traceability*

- ? Wprowadzenie zakazu łączenia piskląt z różnych stad reprodukcyjnych

Brak przepisów karnych dla takiego wymogu prawnego - wymagana zmiana uooz

...pomysły, wnioski, sugestie.... (pisownia oryginalna)

4. Ograniczenie produkcji kurczaka brojlera do 4 rzutów w roku, przestrzegania wyższego dobrostanu w hodowli kur mięsnych poprzez rezygnację z ras szybkorosnących i zagęszczenia hodowlanego wynoszącego maksymalnie 30 kg/m²
+ przerwa między wstawieniami minimum 14 dni
- ? Brak podstawy prawnej do ograniczania swobody działalności **za wyjątkiem działań następnych** PLW w związku ze stwierdzeniem naruszeń przepisów regulujących obszar dobrostanu i minimalnych warunków utrzymania zwierząt + zasada równego traktowania w UE
- ✓ propozycja wprowadzenia regulacji prawnych normujących obowiązkowe zabiegi zootechniczne między zasiedleniami

...pomysły, wnioski, sugestie.... (pisownia oryginalna)

5. Większe zaangażowanie inspektorów IW w kwestie bioasekuracji na fermach

- ? Za przestrzeganie zasad bioasekuracji odpowiada producent
- ✓ Obowiązek prowadzenia dokumentacji z wdrożenia i utrzymania zasad bioasekuracji (na wzór GMP/GHP - obowiązkowe programy profilaktyki i szczepień – wzmocnienie bioasekuracji)

6. Przepisy dobrostanowe stoją w opozycji do przepisów o bioasekuracji

- ? Zasady bioasekuracji nie mogą kolidować i nie kolidują z przepisami dotyczącymi minimalnych warunków utrzymania zwierząt – *propozycje zmian w zakresie bioasekuracji*

7. Wstrzymanie pozwoleń na budowę ferm drobiu

- ? przeprowadzenie procedury OOŚ (oceny oddziaływania na środowisko), uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia i uzyskanie pozwolenia na budowę nie wynikają z przepisów prawa weterynaryjnego

...pomysły, wnioski, sugestie.... (pisownia oryginalna)

8. Wprowadzenie kontrpróby

- ❓ **Zastosowanie art. 35 rozporządzenia 2017/625 - druga ekspertyza**
 - 24 h – dostarczenie do laboratorium po pobraniu
 - 48 h – rozpoczęcie badania
 - 96 – 120 h – badanie (wynik ujemny) / 144 – 192 h – wynik dodatni
- **Metodyka badania nie daje możliwości wiarygodnego zbadania kontrpróby po uzyskaniu wyniku dodatniego z próbki pierwotnej (czas badania i metoda wykluczają badanie kontrpróby)**
- **Badanie mające na celu wykrycie salmonelli przeprowadza się zgodnie z poprawką 1 do normy EN/ISO 6579-2002/Amd1:2007. „Mikrobiologia żywności i pasz – horyzontalna metoda wykrywania *Salmonella* spp. – poprawka 1: Załącznik D: Wykrywanie *Salmonelli* spp. w odchodach zwierzęcych oraz w próbkach z pierwotnego etapu produkcji” Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej.**

...pomysły, wnioski, sugestie.... (pisownia oryginalna)

9. Pobieranie prób przez IW/jednostki certyfikowane

- ✓ Aby maksymalnie zwiększyć precyzyjność pobierania próbek i zapewnić prawidłowe stosowanie przedmiotowej procedury, właściwy organ lub podmiot prowadzący przedsiębiorstwo spożywcze dopilnowuje, aby próbki były pobierane przez przeszkolone osoby.
- ✓ Możliwe wprowadzenie obowiązku dołączania/przedłożenia do PLW poświadczenia próbobiorcy
 - A. badanie w ZHW / możliwość „wynajęcia” IW do pobrania i zbadania w ZHW próbek / przebadanie wszystkich stad przed trafieniem na fermę przez ULW**
- ✓ zatwierdzone laboratoria powinny spełniać takie same wymagania jak ZHW
- ✓ Urzędowi lekarze weterynarii, wykonując czynności urzędowe działają z upoważnienia powiatowego lekarza weterynarii

...pomysły, wnioski, sugestie.... (pisownia oryginalna)

10. Zwiększenie częstotliwości badań w zakładach ubojowych i produkcyjnych

? *Rozporządzenie Komisji (WE) 2073/2005 art. 4* Badanie zgodności z kryteriami

Przedsiębiorstwa sektora spożywczego decydują **o odpowiedniej częstotliwości pobierania próbek** z wyjątkiem przypadków, w których częstotliwości te są określone w załączniku I (...);

Częstotliwość pobierania próbek powinna być dostosowana do rodzaju i wielkości danego przedsiębiorstwa sektora spożywczego, pod warunkiem że nie stworzy to zagrożenia dla bezpieczeństwa środków spożywczych.

Jeśli wyniki badania nie spełniają kryteriów określonych w załączniku I, przedsiębiorstwa sektora spożywczego podejmują (...) działania naprawcze określone w stosowanych procedurach opartych na zasadach HACCP, (...).

Ponadto podejmują one działania w celu ustalenia przyczyn niezadowolających wyników, aby zapobiec dalszemu występowaniu niedopuszczalnego zanieczyszczenia mikrobiologicznego. Środki takie mogą obejmować zmiany stosowanych procedur HACCP lub innych środków kontroli higieny żywności.

...pomysły, wnioski, sugestie.... (pisownia oryginalna)

11. Kontrola na obecności Salmonelli każdej partii mięsa i jaj z importu

Polska przystępując do Unii Europejskiej przyjęła jej dorobek prawny, w tym przepisy dotyczące zwalczania chorób zakaźnych zwierząt. Należy podkreślić, że przepisy te obowiązują jednolicie i na równych zasadach wszystkie państwa członkowskie.

12. Inne działania dotyczące rzeźni/ zakładów przetwórstwa

Próba zastosowania dodatkowych ograniczeń, niewynikających z aktualnie obowiązujących na poziomie UE przepisów, w przywozie drobiu lub mięsa drobiowego może negatywnie odbić się na polskim handlu. Identyczne działania mogłyby zostać bowiem zastosowane wobec Polski ze strony pozostałych państw członkowskich UE.

➤ tylko niedyskryminujące kontrole w handlu

13. Zakup przez państwo ubojni, przetwarzanie mięsa ze stad dodatnich na konserwy, zamiast wydawania na promocję mięsa

? Zakres działań poza kompetencjami Inspekcji Weterynaryjnej

...pomysły, wnioski, sugestie.... (pisownia oryginalna)

14. Nakaz ubicia stad dodatnich kur niosek

- Brak uzasadnienia – niebezpieczeństwo stanowią środki spożywcze pozyskiwane od kur niosek (nakaz ubicia/zabicia = odszkodowanie)

15. Szczepienia

- Indywidualne ustalenie programów chowu i hodowli oraz profilaktyka stada wynikają z uwarunkowań zootechnicznych i/lub lekarsko – weterynaryjnych - Inspekcja Weterynaryjna **rekomenduje wdrażanie programów profilaktyki w tym szczepień drobiu**, stosowania preparatów opartych o mechanizmy konkurencyjnego wykluczania/preparatów zasiedlających przewód pokarmowy zwierząt

16. Wprowadzenie odszkodowań za dodatni drób

- Analiza realizacji Programów w latach 2008 – 2017, w trakcie których przepisy przewidywały możliwość wypłaty odszkodowań oraz stanowisko Komisji Europejskiej w przedmiocie współfinansowania programów, wskazują, że wypłaty odszkodowań (...) nie przyczyniły się do spadku/wyeliminowania odsetka zakażeń Salmonellą u drobiu

...pomysły, wnioski, sugestie.... (pisownia oryginalna)

17. Zagwarantowanie zapłaty przez rzeźnię, pakownię jaj etc.

- Wprowadzenie regulacji prawnej dotyczącej treści umów handlowych/ kontraktów jest poza kompetencjami Inspekcji Weterynaryjnej
- Wprowadzenie uregulowań handlowych na płaszczyźnie prawa cywilnego

18. Zastąpienie pobierania prób środowiskowych

- Przepisy wspólnotowe nie przewidują możliwości zastąpienia prób (próby stanowią: kał, kurz, okładziny na buty ; padłe piskęta/mekonium)

19. Pobieranie prób od piskląt jednodniowych

- Inspekcja Weterynaryjna uwzględnia obligatoryjne badanie piskląt jednodniowych/mekonium/wyściółki z pojemników transportowych

...pomysły, wnioski, sugestie.... (pisownia oryginalna)

20. Prowadzenie jedynie badań mikrobiologicznych, brak testów PCR

- norma EN/ISO 6579-2002/Amd1:2007. „Mikrobiologia żywności i pasz – horyzontalna metoda wykrywania *Salmonella* spp.
- Badanie metodą PCR (ang. polymerase chain reaction) nie pozwala na obowiązkowe serotypowanie izolatów

21. Dezynfekcja linii ubojowej/ produkcyjnej po każdym stadzie

- Standardy i procedury bezpieczeństwa i higieny procesów produkcyjnych w rzeźni są integralną częścią systemu bezpieczeństwa zakładu i powinny być skonstruowane w oparciu m.in. o analizę ryzyka (HACCP/IFS,/BRC/ISO/...)
- Bezzasadny wzrost kosztów produkcji w sytuacji kiedy statusy epizootyczne ubijanych stad są ustalone na takim samym poziomie

22. Zabezpieczanie mięsa preparatami bakteriofagowymi

- Przepisy UE nie pozwalają na stosowanie dodatków do świeżego mięsa

Kluczowe obszary wymagające wzmocnienia

- Stada elitarne i praprarodzicielskie →
 - Stada rodzicielskie →
 - Stada reprodukcyjne →
 - Zakłady Wylęgu Drobiu →
-
- Odchów →
 - Produkcja (kurniki) →
 - Rzeźnia

Główny Inspektorat Weterynarii

...selekcja...

Główny Inspektorat Weterynarii

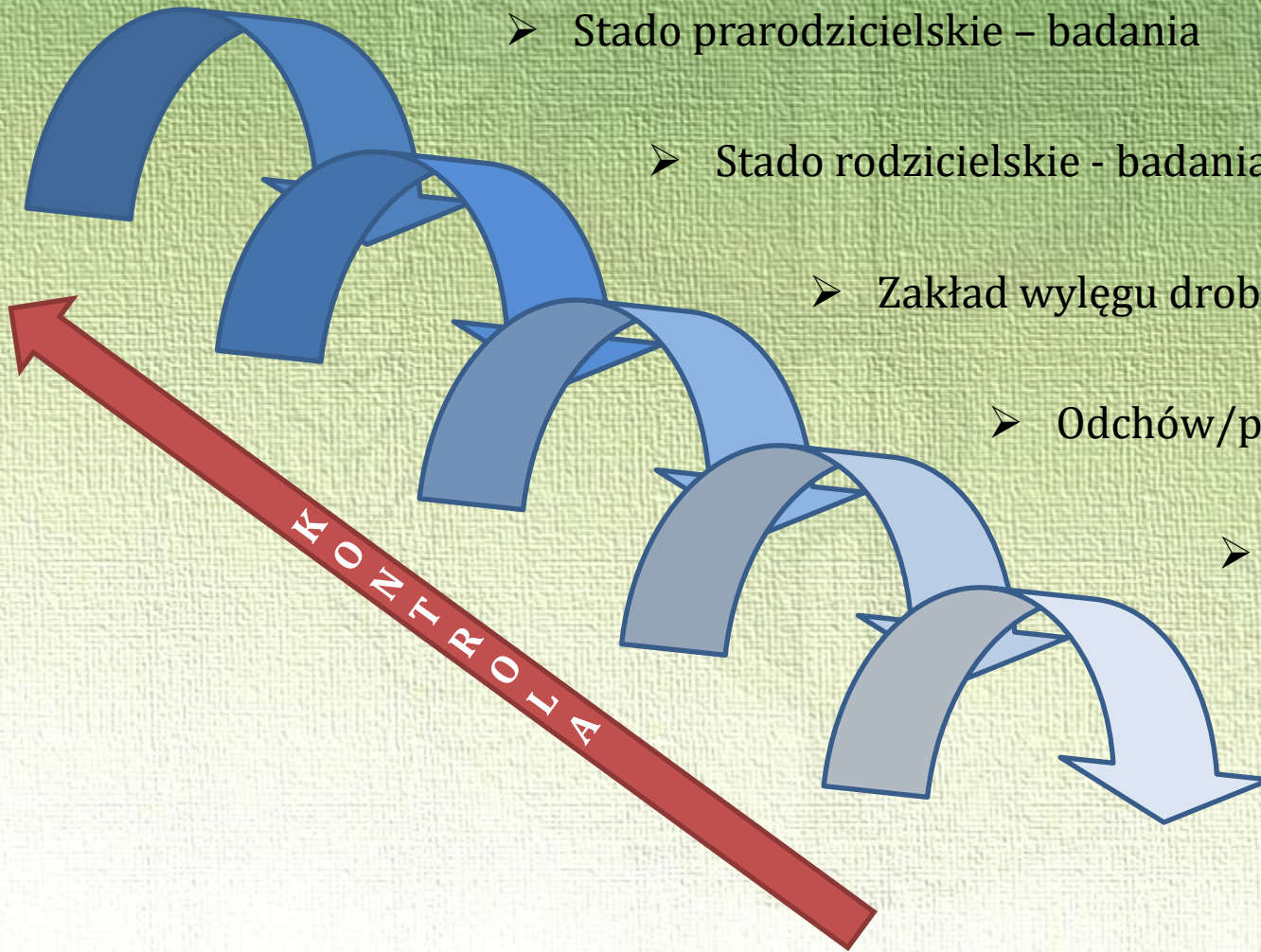
➤ Stado prarodzicielskie – badania

➤ Stado rodzicielskie - badania

➤ Zakład wylęgu drobiu - badania

➤ Odchów/produkcja - badania

➤ Rzeźnia - badania

Cel i środki

CEL:

**Celem modyfikacji przepisów jest znaczące ograniczenie,
a docelowo wyeliminowanie występowania Salmonella
w produktach pochodzenia zwierzęcego pozyskiwanych
w Polsce (3 producent mięsa drobiowego w UE)**

ŚRODKI:

**Skuteczne wykrywanie i przerywanie łańcucha epizootycznego
zakażeń Salmonella na każdym etapie „od pola do stołu”.**

(RASFF – wypadkowa skuteczności)

Działania proponowane przez IW

1. Wzmocnienie nadzoru nad stadami prarodzicielskimi i rodzicielskimi – badania – „*marker epizootyczny*”
2. Badania piskląt jednodniowych / mekonium
3. Wzmocnienie nadzoru nad ZWD – w przypadku uzyskania wyniku dodatniego decyzja o dalszym chowie pod warunkiem uboju w reżimie sanitarnym i wymóg obróbki termicznej mięsa
4. Badanie urzędowe stada przed przemieszczeniem brojlerów do rzeźni, gdy w ZWD wynik (+)
5. Zakaz możliwości wprowadzania do obrotu (eksportu) świeżego (w tym mrożonego) mięsa pochodzącego od zwierząt ze stad dodatnich, bez uprzedniej obróbki termicznej

Działania proponowane przez IW

7. W przypadku wykrycia w gospodarstwie serotypu *Salmonella* objętego Krajowym Programem zwalczania (...) zostanie przeprowadzone rozszerzone dochodzenie epizootyczne tak, aby ustalić źródło / potencjalne źródło zakażenia
8. Utrzymanie 14-dniowego terminu ważności badań – status epizootyczny stada kierowanego do rzeźni
9. IW sugeruje, aby rzeźnie drobiu powierzyły pobieranie prób do badań w ramach wewnętrzzakładowych procedur oceny dostawców – w gospodarstwach dostarczających drób do uboju – odpowiednio przygotowanym merytorycznie i przeszkolonym do pobierania próbek osobom (szkolenia/kwalifikacje).

Działania proponowane przez IW

10. Praktyka przekazywania dokumentacji o statusie epizootycznym zwierząt na każdym etapie przemieszczania (stada rodzicielskie > zakłady wylęgu drobiu > odchów / produkcja > rzeźnia) -*traceability*
11. Obligatoryjne czyszczenie i odkażanie kurników - dokumentacja (badania skuteczności odkażania) pomiędzy wstawieniami
12. Dodatni wynik badania/efekt hamujący - oznacza stado zakażone
13. Badania odwoławcze w KLR wyłącznie w przypadku kiedy próba pobrana była w okresie „karencji” szczepionki – tzw. siewstwo szczepionkowe

Działania proponowane przez IW

14. Program dla „nioski” – produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja):

Za zakażone uznaje się jaja, które w dniu otrzymania dodatniego wyniku z badań w kierunku Salmonella znajdowały się na fermie/w gospodarstwie lub funkcjonującym przy nim zakładzie pakowania jaj, należącym strukturalnie do fermy i wszystkie następne, zniesione przez kury pochodzące ze stada uznanego za zakażone, aż do czasu jego likwidacji.

Zmiany

15.BIOASEKURACJA – wymagane zmiany prawa

- Wprowadzenie do krajowego porządku prawnego rozdziału wymogów na:
 - podstawowe, dotyczące wszystkich gospodarstw drobiowych na terenie kraju oraz
 - dodatkowe, dla **dużych** hodowli towarowych
- (wymaga uzgodnienia pojęcia „duże hodowle”)

Zmiany

16. Zaostrzenie wymogów bioasekuracji poprzez wprowadzenie:

- **zakazu:**
 - zatrudniania przy obsłudze drobiu osób, które utrzymują własny drób lub biorą udział w polowaniach na ptactwo łowne – zatrudniani pracownicy mieliby pod rygorem odpowiedzialności karnej, składać oświadczenia do pracodawców.
 - wprowadzania do części gospodarstwa przeznaczonej do chowu drobiu jakichkolwiek osób, które nie są bezpośrednio zatrudnione przy jego obsłudze, z wyłączeniem lekarzy weterynarii i osób świadczących usługi zootechniczne i/lub weterynaryjne, przedstawicieli organów kontroli lub osób niezbędnych do usunięcia awarii;

Zmiany

16. Zaostrzenie wymogów bioasekuracji poprzez wprowadzenie:

- **nakazu:**
 - przechowywania paszy dla drobiu w zamkniętych zbiornikach, w lejach samowyładowczych, w workach - w szczelnych i zabezpieczonych przed dostępem ptaków lub gryzoni magazynach;
 - przechowywanie ściółki w sposób zabezpieczający przed kontaktem z dzikim ptactwem w pomieszczeniach zamkniętych;
 - uszczelnienia drzwi, zabezpieczenie okien i innych otworów w kurnikach, wlotów/wylotów przewodów i otworów wentylacyjnych siatką o oczkach uniemożliwiających dostęp ptakom oraz innym zwierzętom;
 - rejestrowania ruchu pojazdów osób do i z gospodarstwa;
 - stosowania przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą drobiu, przed rozpoczęciem tych czynności, środków do dezynfekcji rąk i obuwia;

Egzekwowanie:

- prowadzenia i przechowywania w gospodarstwie dokumentacji zakupu, przyjęcia i rozchodu środków dezynfekcyjnych, wykonywania czynności deratyzacji i dezynfekcji, przekazania padłych zwierząt do utylizacji oraz leczenia zwierząt,
- wyposażenia gospodarstwa w przeznaczony wyłącznie do własnego użytku kontener/pomieszczenie przeznaczone do przetrzymywania zwłok drobiu padłego, zabezpieczone przed gryzoniami, zwierzętami domowymi i dzikimi;
- prowadzenia rejestru zatrudnionych w gospodarstwie pracowników wraz z zakresem ich czynności;

Egzekwowanie:

- wyposażenia gospodarstwa w maty lub niecki dezynfekcyjne przed wjazdami/wyjazdami; szerokość wyłożonych mat/niecek dezynfekcyjnych nie mniejsza niż szerokość wjazdów i wyjazdów, a długość – nie mniejsza niż obwód największego koła środka transportu wjeżdżającego lub wyjeżdżającego z tego gospodarstwa, a także stałe utrzymywanie mat dezynfekcyjnych/niecek dezynfekcyjnych w stanie zapewniającym utrzymanie skuteczności działania środka dezynfekcyjnego, a w sytuacji niekorzystnych warunków atmosferycznych (ujemne temperatury powietrza) prowadzenie bieżącej dezynfekcji pojazdów z użyciem opryskiwaczy przenośnych;
- oddzielenia przy pomocy ogrodzenia trwale związanego z gruntem części gospodarstwa przeznaczonej na hodowlę drobiu zabezpieczającego przed dostępem zwierząt dzikich i domowych.

Podsumowanie

– Kierunki modyfikacji programów:

• Obszary działań urzędowych – IW:

- Poszerzenie katalogu narzędzi administracyjnych dla powiatowych lekarzy weterynarii,
- Wzmocnienie nadzoru nad podmiotami sektora drobiarskiego
zwiększenie częstotliwości badań
- Ujednolicenie postępowania w przypadku kwestii nieuregulowanych w dotychczas obowiązujących przepisach

➤ Obszary działań dla producentów – **obowiązkowe:**

- Wzmocnienie bioasekuracji,
- Wdrożenie identyfikowalności zwierząt (pochodzenie >> przeznaczenie)

➤ **Rekomendowane:**

- Wymaganie dokumentacji statusu epizootycznego dla miejsca pochodzenia zwierząt
- Wprowadzanie programów profilaktyki w tym obowiązku szczepień, stosowanie preparatów zasiedlających, programów zrównoważonej produkcji (*less is more* „mniejsza produkcja lepszej jakości”)

Główny Inspektorat Weterynarii

Biuro Zdrowia i Ochrony Zwierząt

00 – 930 Warszawa

ul. Wspólna 30

 www.wetgiw.gov.pl

 wet@wetgiw.gov.pl

 [@WetGIW](https://twitter.com/WetGIW)